

**WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**

Marian Cichosz

KGP - 4100-001-07/2014

P/14/001

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/ 001 - Wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Wojciech Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86903 z dnia 8 stycznia 2014 r. 2. Andrzej Zagoździński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88423 z dnia 13 marca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Wyższy Urząd Górniczy, ul. Poniatowskiego 31, 40-045 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Koziura, p.o. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego – od dnia 11 marca 2014 r. Poprzednio od dnia 1 listopada 2008 r. stanowisko Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego zajmował Piotr Litwa. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ¹ wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części 60 <i>Wyższy Urząd Górniczy</i> ² .
Uzasadnienie oceny	Zaplanowane w <i>ustawie budżetowej na rok 2013</i>³ dochody w części 60 zostały zrealizowane w wysokości 1 159 tys. zł (107% planu według ustawy budżetowej po zmianach). Były one rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 54 327 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach w części 60. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 5,3% wydatków zrealizowanych w części 60 oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych. Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania budżetowe i sprawozdania finansowe zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. NIK nie zgłasza uwag do funkcjonującego w Urzędzie systemu rachunkowości oraz skuteczności mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego prawidłowo wykonywał zadania w zakresie nadzoru i kontroli nad wykonaniem budżetu, na podstawie art. 175 <i>ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych</i>⁴.

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dalej: WUG lub Urząd.

³ Ustawa budżetowa z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 169 ze zm.), zmieniona ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 27 września 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 1212).

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm. Dalej: *ufp*.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r., kontrola dochodów budżetowych w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z lat ubiegłych.

W ustawie budżetowej na rok 2013 dochody budżetu państwa w części 60 zostały zaplanowane w kwocie 1 081 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 1 159 tys. zł, tj. 107% kwoty planowanej – głównie z tytułu opłat egzaminacyjnych wnoszonych przez kandydatów ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji wymaganych od osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych i dozoru ruchu zakładów górniczych oraz mierniczego górniczego i geologa górniczego⁵. Dochody z tego tytułu (§ 0690 – *Wpływy z różnych opłat*) wyniosły 905,0 tys. zł i stanowiły 78% ogółu zrealizowanych dochodów (w 2012 r. zrealizowano dochody z tego tytułu w kwocie 840,0 tys. zł.).

Na koniec 2013 r. w części 60 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 70 tys. zł, w tym zaległości 65,2 tys. zł (odsetki za zwłokę stanowiły z tego 5,2 tys. zł). W porównaniu do 2012 r. należności ogółem były wyższe o 57,8 tys. zł (tj. o 83%), a zaległości wyższe o 54,1 tys. zł (tj. o 80%). Z ww. kwoty zaległości, kwota 30 tys. zł dotyczyła odszkodowania za skradzione komputery w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Poznaniu w 2005 r. – wyrok w ww. sprawie z dnia 30 kwietnia 2013 r. stał się prawomocny z dniem 9 grudnia 2013 r. W związku z uzyskaniem tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności, w dniu 3 marca 2014 r. Dyrektor OUG w Poznaniu wystosował wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Stare Miasto.

Na pozostałą kwotę zaległości z tytułu dochodów budżetowych składały się: należne wpływy za najem lokali (10,7 tys. zł), należność za przeprowadzone przez WUG badanie aparatury specjalistycznej (10,6 tys. zł), kara umowna za niezgodną z umową dostawę komputerów (8,3 tys. zł) oraz opłata za prenumeratę branżowego miesięcznika wydawanego przez WUG (3,5 tys. zł). WUG monitorował stan należności, wysyłał wezwania do zapłaty oraz obciążał kontrahentów odsetkami za zwłokę.

(dowód: akta kontroli str. 34-45, 47)

W 2012 r. WUG nie przekazał na centralny rachunek bieżący dochodów budżetu państwa otrzymanego odszkodowania za poniesione szkody w majątku w kwocie 10,2 tys. zł. Środki te zostały zaewidencjonowane jako zmniejszenie zrealizowanych wydatków, niezgodnie z art. 5 ust. 2 pkt. 6 *u.f.p.* Realizując wniosek pokontrolny po poprzedniej kontroli budżetowej NIK, Dyrektor Generalny WUG poinformował o sposobie prowadzonej w Urzędzie cyklicznej weryfikacji otrzymywanych wpływów, ze szczególnym uwzględnieniem odszkodowań za powstałe szkody oraz zwrotów poniesionych wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 184, 193)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, dotyczącej wykonania dochodów budżetowych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Planowanie wydatków budżetowych

W ustawie budżetowej na rok 2013 wydatki budżetu państwa w części 60 zostały zaplanowane w kwocie 53 557 tys. zł, tożsamej z kwotą zgłoszoną do projektu budżetu przez dysponenta części. Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa przez Radę Ministrów i Ministra Finansów.

⁵ Pobieranych na podstawie art. 66 ust. 5 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 ze zm.). Dalej: *Pgg*.

(dowód: akta kontroli str. 6-33)

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki w trakcie roku zostały zwiększone o kwotę 909 tys. zł, po otrzymaniu odpowiednich decyzji o przyznaniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa. Kwota ta została przeznaczona na zadania realizowane przez WUG:

- sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z wyroków sądowych, w związku z wypłatą odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego (41,5 tys. zł),
- realizację zadań przejętych przez WUG, które w 2010 r. były wykonywane przez gospodarstwo pomocnicze (64 tys. zł),
- dofinansowanie wydatków na ubezpieczenie społeczne pracowników, w związku z podniesieniem wysokości składki rentowej o 2% (600 tys. zł),
- wypłatę nagród jubileuszowych dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (35,1 tys. zł),
- realizację zadania pn. „Inwentaryzacja wszystkich wyrobisk górniczych mających połączenie z powierzchnią znajdujących się na terenie zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego Zagłębia Dąbrowskiego” (239,0 tys. zł),
- realizację zadania pn. „Wydanie 24 kolejnych numerów miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie” (30 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2013 r. ww. kwoty zostały wykorzystane w 100%.

W wyniku nowelizacji *ustawy budżetowej na 2013 rok* zmniejszono wydatki WUG o kwotę 100 tys. zł w § 6060 – *wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych*.

(dowód: akta kontroli, str. 49-90)

Planowanie w układzie zadaniowym

W 2013 r. WUG realizował jedno zadanie o charakterze operacyjnym: zadanie 6.9 – Nadzór i kontrola nad zakładami górniczymi oraz zakładami wykonującymi roboty geologiczne w ramach funkcji 6 – „Koordynacja polityki gospodarczej kraju budżetu państwa” w układzie zadaniowym oraz trzy zadania wspomagające działalność operacyjną Urzędu w ramach funkcji 22, związane z jego obsługą merytoryczną, administracyjną i techniczną. Na realizację powyższych zadań WUG planował w 2013 r. kwotę 53 557 tys. zł, w tym na zadanie 6.9 – kwotę 38 827 tys. zł.

Zadanie 6.9 wynika ze Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 – priorytet 3: „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego wydajności”. Do pomiaru stopnia realizacji celu wykorzystano miernik: liczba roboczodniówek kontrolnych/liczba pracowników zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych objętych nadzorem. Wartość bazowa miernika w 2011 r. została przyjęta na poziomie 0,12, taka też była jego wartość docelowa w 2013 r. W projekcie budżetu zadaniowego na 2013 r. WUG uzasadniał, iż przy danym poziomie środków finansowych nie jest możliwe ustalenie wartości miernika na wyższym poziomie.

Dysponent części 60 przewidywał wykorzystanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa w celu sfinansowania zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu likwidacji szkód górniczych po niedziałających obecnie zakładach górniczych.

Równolegle do zmian w planie finansowym WUG w układzie tradycyjnym, dokonywane były zmiany planu finansowego wydatków w układzie zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 91-128)

Realizacja wydatków budżetowych

Wydatki zrealizowane w dziale 750 administracja publiczna wyniosły 54 327 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. były one wyższe o 491 tys. zł, tj. o 1%.

Wydatki te dotyczyły przede wszystkim wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 43 659 tys. zł (§§ 4010, 4020, 4040, 4110, 4120), opłat za administrowanie i czynszów za budynki – 1 713 tys. zł (§ 4400), zakupu materiałów i wyposażenia – 1 615 tys. zł (§ 4210), zakupu usług pozostałych – 1 438 tys. zł (§ 4300) oraz podróży służbowych krajowych – 1 296 tys. zł (§ 4410).

Badaniem kontrolnym NIK objęto wydatki w wysokości 2 887 tys. zł, tj. 5,3% wydatków w części 60. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Urząd dokonał wydatków zgodnie

z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem

Kontrolą objęto siedem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na łączną kwotę 2 681,8 tys. zł, z czego dwa w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 35,9 tys. zł oraz pięć w trybie przetargu nieograniczonego, na łączną kwotę 2 645,9 tys. zł. Na realizację zawartych w wyniku powyższych postępowań umów została wydatkowana kwota 1 044 tys. zł.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień stwierdzono, że pięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego zostało przeprowadzonych zgodnie z procedurami określonymi w *ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁶.

Dokumentacja postępowań była prowadzona rzetelnie, a rozliczenia finansowe były prawidłowo ujmowane w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi. Powyższe dotyczy także postępowań oraz rozliczeń dotyczących postępowań prowadzonych w trybie z wolnej ręki.

Zrealizowane wydatki bieżące wyniosły 53 367 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2012 r. o 354 tys. zł, tj. o 1%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne w wysokości 43 659 tys. zł (80,4%) oraz opłaty za administrowanie i czynsze za budynki – 1 713 tys. zł (3,2%).

Przeciętne zatrudnienie⁷ w 2013 r. w części 60 wyniosło 486 osób (bez zmian w stosunku do 2012 r.).

Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) były wyższe w porównaniu do 2012 r. o 109 tys. zł (0,3%). Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków, plan ten nie został przekroczony. Przeciętne wynagrodzenie w 2013 r. wynosiło 6 349 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2012 r. było wyższe o 15 zł, tj. o 1%.

W 2013 r. w WUG wydatkowano 112,6 tys. zł⁸ na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych umów zlecenia i o dzieło, w tym pięć umów na kwotę 3,8 tys. zł zostało zawartych z pracownikami WUG, a 118 umów z osobami fizycznymi spoza tej jednostki (na kwotę 109,4 tys. zł).

Szczegółowym badaniem NIK objęto 10 umów (w tym wszystkie zawarte z pracownikami WUG). W wyniku kontroli stwierdzono, że zlecone prace zostały wykonane i sfinansowane zgodnie z umowami, prawidłowo odebrane, a wydatków zostały dokonane w ramach limitu określonego w planie finansowym.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 257 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach i w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 11%, tj. o 30 tys. zł. Najwyższe wydatki w tej grupie w 2013 r. zostały poniesione na deputat węglowy dla emerytów WUG (169 tys. zł).

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 960 tys. zł, tj. 96% planu po zmianach. Były one wyższe w porównaniu z 2012 r. o 137 tys. zł. WUG wydatkował na zakupy inwestycyjne 926 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach, a na wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych – 34 tys. zł (92% planu po zmianach). Zakupy były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2013 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Wydatki inwestycyjne w 2013 r. obejmowały zakup: sprzętu informatycznego (410,3 tys. zł), czterech samochodów służbowych – na potrzeby pracowników wykonujących w terenie czynności służbowe w ramach nadzoru górniczego (288,2 tys. zł), oprogramowania (109,9 tys. zł), pozostałego wyposażenia (117,4 tys. zł) oraz projektu na termomodernizację budynku WUG (34 tys. zł).

Zobowiązania na koniec 2013 r. wyniosły 3 167 tys. zł i były niższe niż na koniec 2012 r. - 3 602 tys. zł (spadek o 435 tys. zł). Główną pozycję (3 011 tys. zł) stanowiły zobowiązania

⁶ Dz. U z 2013 r., poz. 907 ze zm.. Dalej: *pzp*.

⁷ W przeliczeniu na pełne etaty.

⁸ W §: 417- Wynagrodzenia bezosobowe.

z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania wymagalne na koniec 2013 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 34-42, 48, 142, 144-146, 149-152, 158-181, 220, 231-330)

Realizacja wydatków w układzie zadaniowym

W układzie zadaniowym została wydatkowana kwota 54 327 tys. zł, równa kwocie wydatków w układzie tradycyjnym.

Na realizację zadania 6.9 wydatkowano 35 266 tys. zł (99,9% planu po zmianach), a na realizację zadań wynikających z funkcji 22 - 19 061 tys. zł (tj. 99,5% planu). Wartość miernika wykonania zadania 6.9 wyniosła 0,12 (była równa wartości planowanej).

WUG realizował w ramach zadania 6.9 cztery podzadania. W przypadku podzadań: 6.9.1, 6.9.2 oraz 6.9.3 osiągnięte wartości mierników wykonania były wyższe od zaplanowanych, przy zakładanych środkach finansowych na ich realizację.

W odniesieniu do podzadania 6.9.4, (którego cel określono jako eliminowanie zagrożeń związanych z budową i użytkowaniem obiektów budowlanych zakładów górniczych⁹), WUG osiągnął wskaźnik niższy od zaplanowanego, tj. 92% wobec planowanych 100%. Wynikało to z mniejszej liczby przeprowadzonych kontroli w stosunku do planu, przy wykorzystaniu planowanych środków finansowych. Jednocześnie, realizacja podzadań: 6.9.1¹⁰ oraz 6.9.3¹¹ wyniosła 113% planu, 6.9.2¹² – 103% planu, przy zakładanych nakładach finansowych. W ocenie NIK, ww. rozbieżności pomiędzy osiągniętymi a planowanym rezultatami wskazują na potrzebę poprawy planowania w tych obszarach.

(dowód: akta kontroli str. 131-137, 182-186)

Nadzór sprawowany przez dysponenta części

Wynikający z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp* obowiązek nadzoru dysponenta głównego nad podległymi jednostkami realizowany był przez dysponenta części 60:

- w formie pisemnych analiz kwartalnych sporządzanych przez Głównego Księgowego i przekazywanych za pośrednictwem Dyrektora Biura Budżetowo-Finansowego do akceptacji Prezesowi WUG;
- w formie kontroli podległych jednostek organizacyjnych (okręgowych urzędów górniczych i Specjalistycznego Urzędu Górniczego), prowadzonych przez Biuro Budżetowo-Finansowe oraz Samodzielny Wydział do spraw Kontroli;
- poprzez realizację planu audytu wewnętrznego.

(dowód: akta kontroli str. 194-200, 209-219)

Kontrola i nadzór efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów (art. 175 ust. 1 pkt 4 *ufp*) były realizowane m.in. poprzez:

- 1) powołanie zespołu zajmującego się w szczególności:
 - sformułowaniem podzadań, celów i mierników w odniesieniu do budżetu zadaniowego WUG na lata 2012, 2013 i 2014;
 - określeniem i sformułowaniem założeń systemu pomiaru wykonywanych zadań, w tym realizacji funkcji i mierników;
 - bieżącym analizowaniem wartości mierników;
 - bieżącym analizowaniem kosztów w układzie zadaniowym.

Z prac zespołu sporządzane były kwartalne sprawozdania przedkładane Prezesowi WUG.

⁹ Wartość miernika (liczba przeprowadzonych roboczo-dniówek kontrolnych w danym obszarze x 100%/liczba roboczo-dniówek kontrolnych planowana).

¹⁰ Cel: poprawa bezpieczeństwa pracy i ochrona zdrowia górników; miernik: łączna liczba roboczo-dniówek kontrolnych wykonana w ramach działalności nadzorczej OUG i SUG (planowana – 86, wykonana – 99).

¹¹ Mającego na celu optymalizację zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenie uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Sposób obliczenia wartości miernika działania 6.9.3.2 decydujący o zrealizowanej wartości miernika dla podzadania 6.9.3 – tak jak w przypadku podzadania 6.9.4.

¹² Cel: ograniczenie liczby niebezpiecznych zdarzeń w górnictwie w związku z wyrobami stosowanymi w górnictwie, miernik: liczba takich zdarzeń w roku bieżącym do liczby zdarzeń w 2010 r. (plan – 85%, wykonanie – 82%).

- 2) wprowadzenie zasad i procedur podziału kosztów działalności w układzie zadaniowym, które szczegółowo określają zasady i sposób przypisywania poszczególnych kosztów działalności do działań realizowanych przez WUG.
- 3) bieżącą kontrolę prawidłowości wykonania budżetu w układzie zadaniowym po stronie wydatków.

Zbadano sposób monitorowania przez WUG realizacji celów w układzie zadaniowym na przykładzie wykonania pięciu działań, na realizację których zaplanowano najwyższe kwoty wydatków. Stwierdzono, że mierniki wykonania działań nie są określone do działań w ramach funkcji 22 budżetu państwa w układzie zadaniowym¹³.

Biuro Budżetowo- Finansowe dysponowało danymi dla ustalenia i monitorowania wartości mierników dla działań co do których przypisuje się mierniki (tj. działań w ramach zadania 6.9). Dane te były przekazane przez komórki i jednostki organizacyjne WUG.

Wartości mierników w WUG w 2013 r. określano z następującą częstotliwością:

- dla mierników do zadań i podzadań w okresach półrocznych,
- dla mierników do działań - w okresach rocznych.

Gromadzeniem danych wyjściowych do sprawozdawczości w układzie zadaniowym w zakresie mierników zajmowało się Biuro Budżetowo-Finansowe. W oparciu o ww. dane sporządzane były analizy wykonania mierników w stosunku do wartości planowanych.

W trakcie 2013 r. w WUG nie dokonywano aktualizacji wartości mierników w związku ze zmianami planu finansowego - pozostawały one bez istotnego związku z realizacją celów działania i nie istniało bezpośrednie zagrożenie niezrealizowania wartości danego miernika.

(dowód: akta kontroli, str. 131-137, 182-183)

NIK uwzględnia fakt, że zgodnie z ust. 79 pkt 5 załącznika nr 66 do ww. noty budżetowej na rok 2013, dostępność pomiaru powinna zapewniać sporządzenie sprawozdań budżetowych (raz na pół roku), przy czym w odniesieniu do mierników rzeczowych (realizacji działań) ich prezentacja jest wymagana dopiero w sprawozdaniu rocznym. Jednak zdaniem NIK, z punktu widzenia skuteczności i efektywności zarządzania na poziomie operacyjnym, pożądanym byłoby pozyskiwanie danych o wartościach osiąganych mierników działań na bieżąco (co najmniej w okresach miesięcznych).

Realizacja wniosków NIK po kontroli wykonania budżetu państwa w części 60 w 2012 r.

Podjmując działania w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych, wzmocniono mechanizmy kontroli zarządczej, w szczególności w obszarze udzielania zamówień publicznych oraz realizacji wynikających z nich umów. W związku z tym, w Urzędzie m.in.:

- zwiększono zatrudnienie w grupie pracowników zajmujących się zamówieniami publicznymi; z dniem 18 czerwca 2013 r., zatrudniono nowego pracownika na stanowisku specjalisty ds. zamówień publicznych,
- wprowadzono zmiany organizacyjne, polegające na włączeniu pracowników zajmujących się zamówieniami publicznymi do Wydziału Administracyjno-Gospodarczego wchodzącego w skład Biura Dyrektora Generalnego, co dodatkowo wzmocniło kontrolę procesu udzielania zamówień publicznych, a jednocześnie pozwoliło m. in. na ściślejszą współpracę pomiędzy pracownikami zajmującymi się procedurą oraz większością pracowników dokonujących opisu przedmiotu zamówienia i określających jego wartość,
- w księgach rachunkowych WUG została dokonana korekta wartości środka trwałego ulepszanego w wyniku realizacji inwestycji pn. „Przebudowa części parteru budynku mieszkalnego przy ul. Poniatowskiego 29 w Katowicach wraz ze zmianą sposobu użytkowania z lokalu mieszkalnego na Izbę tradycji WUG oraz salę konferencyjną”

¹³ Na podstawie załącznika nr 66 pkt 76 ppkt 14 lit. c) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 maja 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2013 (Dz. U. z 2012 r., poz. 628).

poprzez podniesienie wartości środka trwałego o kwotę 44 280 zł z tytułu nadzoru inwestorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 184, 193)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie dotyczącym realizacji wydatków budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Budżet WUG w 2013 r. obejmował trzy rozdziały w części 60, w tym rozdział 75007 „Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej”. Kwoty określone ustawą budżetową w tym rozdziale klasyfikacji obejmują tylko środki finansowe na wynagrodzenia i pochodne.

W WUG prowadzona jest centralnie ewidencja księgowo-finansowa, obejmująca zapisy uzyskanych dochodów i poniesionych wydatków budżetowych wszystkich jednostek, a mianowicie WUG, okręgowych urzędów górniczych (OUG) i Specjalistycznego Urzędu Górniczego (SUG).

Wydatki budżetowe jednostek terenowych podległych Prezesowi WUG realizowane są na podstawie środków przekazanych na rachunki pomocnicze tych jednostek i rozliczane miesięcznie w formie raportów finansowych, w układzie obowiązującej klasyfikacji wydatków budżetowych. Na prowadzenie rachunków pomocniczych corocznie uzyskiwane są stosowne zgody Ministra Finansów.

WUG nie sporządza sprawozdań łącznych. Okręgowe Urzędy Górnicze jako jednostki podległe WUG nie sporządzają sprawozdań częściowych. Dochody budżetowe w całości wpływają na konto bankowe WUG.

W toku kontroli NIK stwierdzono, że rozwiązania te były wystarczające, aby na akceptowalnym poziomie ograniczyć ryzyko, że dane wykazane w sprawozdaniach będą nierzetelne.

(dowód: akta kontroli, str. 194-195, 203-205)

Badaniem kontrolnym objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2013 dysponenta głównego w części 60:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23),

a także:

- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2013 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴, 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁵ oraz 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁶.

Sprawozdania te przedstawiały prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

¹⁴ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

¹⁵ Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 1 159 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 54 327 tys. zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Katowicach w dniu 22 stycznia 2014 r.

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 Rachunek dochodów budżetowych i wynosiła 1 159 tys. tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota wydatków ogółem za 2013 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 54 327 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 65,1 tys. zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 221.

W części 60 w 2013 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 153-181)

Kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 129-130, 135-137)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Wyższy Urząd Górniczy posiadał opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹⁷. W Wyższym Urzędzie Górniczym ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w systemie księgowości komputerowej QREZUS 2014/1/P-1 w wersji 7.10. Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu ww. systemu.

(dowód: akta kontroli str. 204-205)

Badanie kontrolne przeprowadzono w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 – subkonto wydatków. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

¹⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm. Dalej: *uor*.

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi bankowe - jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł),
- dotyczące następujących transakcji: odpis na ZFŚS, wpłaty na PFRON, wynagrodzenia bezosobowe - które np. w wyniku przeglądu analitycznego oceniono jako stwarzające niewielkie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 136 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną¹⁸ na kwotę 2 887 tys. zł. Wydatki objęte badaniem stanowiły 5,3% zrealizowanych wydatków w części 60.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 201-202, 206-208)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej prowadzenia ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2014 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Cichosz
/ - /

.....
podpis

¹⁸ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).